

**Adnotationes || Et Meditationes || In Evangelia Qvae || In
Sacrosancto Mis-||sae Sacrificio || Toto Anno || Legvntvr;||**

Nadal, Gerónimo

Antuerpiæ, M. D. XCV.

Orat Christus in horto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78158](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-78158)

bonum. Mortuus ad Infernum descendam, illinc animas patrum educam, tertia vero die resurgam gloriofissime, & tibi primum omnium apparebo, & te omni replebo iucunditate. Hec etiam si placidissime dicebat IESVS, dicebat tamen dolenter, & dulcissimis lachrymis inter dicendum miscebat. Tandem illum accepit finem eius oratio ad Matrem, ut uberei eam animo esse forti & generoso; facturum se ut etiam si amarissime, tamen summa cum constantia & magnanimitate esset illas paenit latura. Quum primum os suum diuinum aperuit IESVS, intellexit diuina Virgo rem totam, quam iam alias cognoverat, intellectu etiam ex verbis Simeonis, & tamen amarissime quidem, decentissime tamen plorans, respondit: Non possum, fili mi Deus, ex denuntiatione mortis tue non summa mortalia & dolore confici; vulneratum est cor meum, transfixa est anima mea gladio tue passionis & mortis: simul video hunc dolorem auctum iri, ut augebuntur tue passiones: verum solatur animi mei cruciatum, quod ita sciam Patrem tuum velle, ita te, ita Spiritum sanctum. Laudo te Deus meus Trinitas, in admirabili & summo hoc tuo opere, qui hanc solam rationem redimendi mortales indicasti esse conuenientissimam. Scio, fili, breuem fore passionem tuam,

breuem mortem; expecto breui resurrectionem & triumphum tuum, sed per passionem tamen tuam & mortem; omnia de manu Patris tui gratiarum & donorum plena accipio lubens: tradid etiam ego te, quod in me est, morti pro vita mortalium, ut Pater, ut tu te; & haec verbo bonitatis tue, quo auxilium mihi in meis tribulationibus proponeisti. Tua igitur passio & mors, que mearum paenitentiarum erit causa, erit eadem patientia & longanimitatis: sis benedictus fili, a Patre tuo, sis a te sis a Spiritu sancto: ego tamen interim ero desolata, omni mero confecta.

F. Tandem hymno dicto domo egrediebatur, venit ad portam auream, qua erat iter in montem Olivarium, ut veniret ad hortum Gethsemani; sequebantur dolore & timore pleni Apostoli. Possumus hic pie meditari quid interea agebat Virgo Mater: earum rerum quas gerebat filius non erat ignara; contemplabatur enim omnia, ad Christi affectus animo ferebatur, cum absens imitabatur: aliqua exponebat sanctis mulieribus: macta quidem erant omnes & anxie, sed

Deum magnis abant. Christi manu factudinem predicabant, suspenso animo tantarum rerum exitum expectabant.

(-)

ORAT C H R I S T V S IN HORTO.

MATTH. XXVI. MARC. XIII. LVC. XXII. IOAN. XVIII.

In lxxx. imaginem adnotatiuncula.

lxxx.

107.

- A. Torrens Cedron.
- B. Hortus Gethsemani.
- C. Rupes concava, qui est primus locus ubi octo discipuli substiterunt.
- D. Secundus locus superius ad dexteram, ubi tres reliqui.
- E. Specus ad iactum lapidi a tribus discipulis distans, ubi oravit IESVS.
- F. Apparet illi Angelus a calo confortans eum.
- G. Locus quo semel & iterum venit IESVS ad eum discipulos.
- H. Indas cum coborte properat ad hortum.

MATTH.

MATTH. XXVI. MAR. V. LVC. XXII. IOAN. XVIII.

Tunc venit IESVS cū illis in villam que dicitur Gethsemanī, & dicit discipulis suis: Et veniūt in predium illum & discipuli.

& dixit discipulis suis: Sedete hic, donec videremus illuc & oremus.

Et assumptio Petro & Iacobus filii Zebedaii, caput contristari & mortuus esse. Tunc ait illis: Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinet hic, & vigilate mecum.

Et progressus pusillum, procedit in faciem suam orans, & dicens: Pater mihi, si posibile est, transeat me calix iste.

Verum tamē non sicut ego volo, sed sicut tu. Et venit ad discipulos suos, & inuenit eos dormientes: & dicit Petro; Sic non potuisti una hora vigilare mecum?

in montem Olivarum: sequuntur autem illum & discipuli.

trans torrentem Cedron, ubi erat hortus, in quē introiunxit ipse, & discepuli eius.

Et cum peruenisset ad locum, dixit illis;

Orate, ne intratis in tentationem.

Et ipse annus est ab eis quantum iactus est lapidis;

Et cum processisset paululum procedit super terram, & orabat, ut si fieri posset, transiret ab eo hora: & dixit;

Abba Pater,

Omnia tibi possibilia sunt; transfer calicem hunc à me.

Sed non quod ego volo, sed quod tu.

Et venit, & inuenit eos dormientes.

Et ait Petru; Simon, dormis?

non potuisti una hora vigilare?

MATTH. XXVI. MAR. XIII. LVC. XXIX. IOAN. XVIII.

Vigilate, & orate, ut non intreris in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. Iterum secundum abiit, & orauit dicens;

Pater mihi, si non potest hic calix transire nisi bibam illum, fiat voluntas tua.

Et venit iterum, & inuenit eos dormientes: erant enim oculi eorum grauati.

Et relietis illis iterum abiit, & orauit tertio, eundem sermonem dicens.

Vigilate, & orate, ut non intreris in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro verum infirma. Et iterum abiens orauit, eundem sermonem dicens.

AD NOTATIO.

A. **T**orrens Cedron ad Orientem Hierosolymam, qui est Hebraice קידרֹן Kidron, id est obscuritas, vel tristitia: trans torrentem statim Oliuarum se erigit. Unde concipiat aqua torrens, dictum est superius.

B. Hortus Gethsemani, id est hortus vallis, cuius vallis pinguis, primum videlicet, ubi erat hortus, iuxta eum locum ubi monstratur sepulcrum Virginis Matris Dei Mariae ad Orientem passionis, in clivo montis ad dexteram. Inter sepulcrum & Gethsemani est via publica, quae equitibus est ascensio in montem. In hoc prece notandi sunt secessus quatuor.

C. Vnus in inferiori parte, sub rupe concaua quae monte protenditur, ubi Christus reliquit id est Apotholos.

D. Secundus paulo superius ad manum dextram, unde a tribus discipulis australibus secessit IESVS ut oraret.

E. Tertius est locus ubi orauit IESVS ad iulum lapidis, paulo inferius in latere sinistro moniti, ubi est specus rotunda est huius speluncae intritus ab occidente. Quartus tandem locus est ab hoc tertio si parum progrederaris ad meridiem, ubi captus est Christus.

C. Aspice sub rupe octo discipulos, id est reliquos prout Petrum & duos filios Zebedai, me & marore confectos, sedentes quidem, sed somno oppressi hinc inde deicyti atque obdormiri. Hos ibi sub sistere voluit Christus tanquam infirmiores, indixit autem & his ut orarent.

D. Dixit secum ad secundum locum Petrum, Iacobum, & Iohannem: quo postquam fecerit, cum tristia esset & superiorum actionum causa letalis, institutionis sacrosancti Sacramentorum, & sacrificii incurienti meditatione, que mortem suam complectebatur, tum ex propinquitate mortis, & sacrificii cruentis, tamen quasi illa tristitia nihil suisset, que erat magna, incipit ex integrum contristari, mestus esse, paucere, & tondere, & haec apud tres discipulos praese ferre, & eis dicere paucum: Sustinet hic, & vigilare mecum, orate.

E. Venit deinde Iohannes ad proximam specum, tuncero pri eiusdem humi in faciem orans, acrorem eructissime passionis & mortis representationem concipit animo, ex qua necessario verissimus & perfectissimus homo, excellentissimus corporis sensibus tum exteriorum tum interiorum qualiter partebatur vehementissime: dolebat,

mærebat, vehementer agerebat, commotis viuieris sensibus; & quo vivacius passio & mors ante oculos humanitatis ponebatur, eo acerbius anima simul, & sensus omnes cruciabantur. Sed quemadmodum fuit afflictissimi IESV Dei omnipotentis oratio? Patrem orabat, si tamen ea esset eius voluntas, ut calicem passionis & mortis ne biberet, & mortem evaderet. Ita sensus appetebat voluntas, ita anima prout erat sensui conjuncta Deo per orationem exponebat: simul perfecte animi obedientiam offerebat Christus, ea mentis tranquillitate qua maior esse non poterat. Accepit autem eius metus, anxietas, & pavorem magnas accessiones; venit enim ad tres discipulos semel & iterum, leuandi doloris causa, admonens ut vigilarent, ut orarent, ne se deferrerent in tanta afflictione constitutum. Dein Pater Deus eius angustias augeri videntes, mittit Angelum qui illum confortet: is fuit Michael, Synagoge ante a nuna Ecclesia Christiana Princeps. Non fecit Angelus confirmationem Christi afflictio abigeretur, vel se remitteret; atque adeo postea venit in agoniam, quasi videas Christum cum morte confligentem, & in ipso vita & mortis confusio laborantem. Ex hoc constituta, & doloris vehementia cum oraret prolixius factum est ut copioso sanguinis sudore diffueret universum Christi IESV corpus, & sudoris sanguinei gutta ad terram usque descenderet, terraq; Dei sanguine maderet. Nihil citra mortem potuit validius veram Christi humanitatem demonstrare; hac enim cum verissime fuerint, ex verissima Christi humanitate prodire necesse est. Verum extrema hac afflictio atque agonia non faciebat ut animum remitteret aliquia ex parte Christi, sed summa constanza, fortitudine, magnanimitate, que in vires corporis redundabat, ad passionem & mortem se offerebat. Itaque post agoniam, post sanguinis sudorem, venit tertium ad tres discipulos, aliaratione exprobrans illis somnum, per ironiam. Dormite inquit iam, & requiescite, Theoph. sufficit: quasi dicaret: iam etiam si velitis dormire, id non poteritis, sat dormitis hactenus sit in 26.c. Matis. nunc adsum qui vos excitatibus atque exasperabis, nunc adsum qui vos excitatibus atque exasperabis; ecce hora mea appropinquabit, ecce proprie est proditionis Iudas, ecce cum illo armata multitudo surgite, eamus. Surgunt non hi tres solum, sed ali vocantur octo, omnes Christum sequuntur: procedit vero IESVS obviam Iude-

T 3 & ar-

& armatis. Est autem rationi consentaneum, cùm tertio oraret Christus, Angelū esse missum à Deo, quā de re cum solus Lucas tradat, & tres orationes non explicet, quod dicit, ad tertiam potius orationem pertinere videtur; nam agonia, orandi prolixitas, sudor in ultima oratione res ipsa postulat et cernerint, ante que dicitur confortatus ab Angelo. Addit quod subditur, cùm surrexisset ab oratione, quasi ad eam non redditurus. Præterea inuenit tres Apostolos dormientes iam, non tam somno gravatos ut prius, quam tristitia, post duas interrogaciones. Etiam quod subiungitur, hanc sententiam confirmat: nam post primam orationem non dixit: surgite, post secundam, nihil: surgite igitur post tertiam dixit. Nec est verisimile hoc, orate, retulisse Lucam ad primam orationem: nam contigisset in prima oratione confortatio, agonia, prolixitas & sudor, quod nemo dixit.

F. Archangelus Michael ad IESV M in spe cu orantem & afflictum è calo descendit missus à Patre Deo ut IESV. Me confirmaret atque corroboraret. O Angelus excellentem dignitatem, qui homini Deo suppetas venerit! O homini Dei admirandam infirmitatem, que seruum sui opere egeret! Quis assequi vel cogitatione possit quid Angelus Christo dixerit, quibus verbis illum solatus sit ac confirmauerit, quid Christus responderit, quo pacto suum dolorem & afflictionem exposuerit? Tandem aliquid quidem effecit Angelus, sed ita ut eo discedere Christus acerbius angeretur.

G. Locus, quos semel venit Christus ad tres Apostolos, illos excusat & castigavit verbi, quod una hora cum ipso non posuerunt vigilare: nominatum vero Petrum increpauit. Eodem iterum cum venisset, excitat quidem dormientes, que sunt tacita & vehementer increpatio: herentur.

AD CHRISTI PASSIONEM MEDITANDAM. PRÆLUDIVM.

ET quoniam hic pati incipit Christus, & sanguinem pro nostra mortalium omnium redemptione effundere, non erit abs re aliqua compendio annotare, qua & his meditacionibus possint aliquam uititatem afferre, & ad reliqua Christi mysteria accommodari. Quis igitur patitur? quis crucifigitur? quis moritur? Filius Dei Partis omnipotentis, Deus ipse omnipotens, impassibilis, immortalis, Patri con-

ad eius conspectum, sed eos non increpat sed dimittit, quasi idem vellet ipsum intelligere atque prius dixerat: tertium vero ad eos rediens ironia: *vix est, quod prius exposuimus.*

H. Iudas interim proditor accepta cohorte, & à Principibus & Pharisæis ministris, Hierosolyma egressus ducebat ad Gethsemani armorum manum, cum laternis & facibus, antecedens ipse plenus furijs & Demone. Vide diabolos impellentes non solum Iudam, sed turbam, & Principes Sacerdotum, Magistratus templi, & Seniores qui multitudinē se adiunxerant. Conuenerat undecim ad Christum discipuli, eos ipse precedit, & obuiam progradientur Iude proditori, & turba armatorum: sequuntur discipuli. Sunt autem in superioribus actionibus personarum affectiones considerande: Christus merecens, desolatus, tristis, opis angelice atque humane indigus, pauidus, timido affectus, in agonia factus, & in extrema vita linea cum morte congressus, sudorem sanguineum sudans, sanguinem copiose difluens ad terram usque, & tamen cum summa patientia, longanimitate, fortitudine, constanza, magnanimitate, eo scilicet propriebus ad mortem offerens, quod acerbior ea, & indignior erat futura: Apostoli octo illi profundo sonno sepulso tempore quo Christus orauit, tres excaet in hilum secus identem obdormivit: omnes maxime timore, anxietate, confusione vix sunt apud se. Quid virgo mater? Hac omnia ut presentia contemplatur, secundum filium animo patitur, mærebat, dolebat maximè: verum constanter atque heroicè ad filii imitationem. Aliæ mulieres rerum que gererantur ignare, abitione patrem IESV, tristitia matris, mortis recordatione a Christo predicti omnia timebant, in summò erant animi mærore atque anxietate.

substantialis, hic est qui patitur in humanitate, crucifigitur, moritur. Patiturne diuinitas, vel Deus in se crucifigitur, moritur? Nihil horum: neque diuinitas, neque Deus in se, sed Verbum Dei, proprius vulnus personalem qua uniuersum est huic humanitati, recipit in se has passionum enunciationses: vi enim vere factus est homo Dei filius, & hac vino fecit ut vere esset homo in unitate diuinæ suppositionis.

dista efficit ut verè qua homo pateretur, crucifigeretur, moreretur, nihil in sua diuinitate, nihil in verbo patiens; sed in humanitate & carne assumpta.

Cum igitur patiebatur ille homo IESVS, etatne cali & terra, Angelorum & hominum creator & Dominus ut nunc est? Erat ut est nunc planissime; erat splendor gloriae, & figura substantiae Patris, portabat omnia verbo virtutis suæ, lux erat in finita, potestia immensa, in ipso erant, in ipso mouebantur & viuebant que viuebant & mouebantur omnia, erat Angelorum & beatitudi & gloria, celum & terram ipse implebat, ipse gubernabat. Quid secundum humanitatem? Vera erat Christi IESV humanitas ex anima rationali & corpore, viroque perfectissimo composta, omnium quocunque fuerint, sunt, vel erunt excellensissima. Haec erat Verba Dei unita hypostatica unitate, in persona filii Dei, non sua. Itaque subtiliter in verbo illa humanitas, unde homo iste verissime erat Deus, filius Dei, Verbum Patris æterni. Quænam erat in Christo excellentissima gratia, & est? Ea quæ appellamus unitatem, quæ Verbum Dei factum est homo, atque sustentat in unitate personæ fratrum diuine illam Christi humanitatem. Quid in anima eius est contemplandum? Gloria Paradisi summa, gratia item summa. Erat igitur Christus in gloria, & Paradisi coelestis delicia quando patiebatur: verum Dei miraculo sibi, ut ea gloria nec in corpus redundaret, nec in animam, quæ illius corporis erat forma, vel quæ ex viribus corporis operabantur, & erat inferior portio, ut videbatur pati Deus secundum humanitatem posset. Nam nisi gloriam anima Christi Deus cohibuisse, ex corpus gloriosissimum reddidisset, & animam beatam plantissime, nec potuisset unita creatura humanitatem illam ne minimam quidem ex parte offendere. O admiranda aquæ adoranda! Dei nostri mysteria! ò benignitatem omnibus Angelis & hominibus predicandam! Porro autem gratia Christi effectus hic erat, ut non solum ipse Deo Patri esset supra quā dicī potest acceptissimus, agno omnes eius actiones & opera gratissimæ, sed ut per ipsum per eius actiones omnes & opera in omni ex gratia deriuaretur, omnes virtutes, omnia dona omnibus communica-rebantur, eternam gloriam tandem per ipsum omnes consequerentur, quotquot eius dominum reciperebant, & illi obtemperarent: si-

lus est enim omnibus obtemperantibus sibi Heb. 5. causa salutis æternæ. Christus enim omnia in omnibus adimpleretur, totus scilicet in membris, non tamen singulis, ne nulla sit diversitas meritorum.

Hier.

Itaque cum sibi nec gratiam meritus sit Christus, nec gloriam, nec virtutes, nec dona (quæ omnia Dei beneficio per unionem hypostaticam accepit) sed corporis tantum glorificationem, nominis exaltationem, resurrectionem à mortuis, &c. nobis tamen & illa, & hac meruit copiosissime aque efficacissime. Sed copiosam animaduertere Christi IESV redemptionem, à primo usque momento conceptionis in Mariæ Virginis matris viero, & sibi, & nobis omnia promeritus est futurae passionis & mortis, vita sua, omnium opertum applicatione ad Dei Patris gloriam maiorem: idem tota vita, idem passione & morte consummavit. Vedit Christus in Verbo & diuina sua essentia habitualiter omnia quæ sibi & Patri erant possibilia: vidit per species creatas Christi anima quæ erant omnia, quæ fuerant, quæ erant futura; sciuit quinam essent credituri, & fidem operibus essent expressi, quinam à fide defecturi, qui erant in gratia perseverant, qui non; denique qui saluandi essent, & qui damnandi offerebant vitam suam, passionem & mortem pro omnibus quidem sufficienter, efficaciter pro solis prædestinatis. Nam cum omnia haberebant numerato, hos tamen præter ceteros ab aeternitate, atque in aeternitatem dilectos habebat. Adhac erat Christus supra omnem vel hominum, vel Angelorum captum omnium virtutum excellentijs ornatus, quod faciebat Dei persona, unitio hypostatica, gratia eius summa & gloria: unde rursus illud fiebat, ut nec fidem haberet nec spem; subierat enim locum fidei à primo conceptionis momento excellentissima Dei, & earum rerum omnium quæ fide continentur, visio, spem excluderat Dei præsens fructus beatissima: tametsi erant nonnulla quæ ex dispensatione carnis expectabat, noncum possidebat Christus. Contemplare in Christo patientem non solum quæ dixi omnia, sed charitatē immensam, fortitudinem, magnanimitatem, patientiam, humilitatem, sapientiam, summas alias, excellentissimæque virtutes. Hec autem cum ita essent, & omnis ex parte esset ille honor consumatissimus, proficerat tamē sapientia, arata, gratia apud Deum & homines; didicit ex his quæ passus est obedientia. Plane Christus

stus I E S V S progressum habuit in ætate, & in exercitio atque vsu virtutum ac donorum quæ acceperat: vtebatur naturalibus bonis, intellectu agente ac potestatis, & voluntate: ea exercebat quæ vel à naturali facultate, vel à supernaturali proficiendi poterat & debebat, iuxta legationem & mandatum quod à patre acceperat: ita dicitur verè proficisse, non solum apud homines, qui videbant maiora in dies Christum opera, & illustriora designare, sed etiā apud Deum. Illæ enim Christi actiones verus erat apud Deū profectus, sine quibus ad finem redempcionis humanæ venientium non erat: tame si nullius virtutis, nullius meriti in Christo siebat accessio, nouum aliquid merendo, siebat tamen amplior, siebat copiosior ac cōsummatio Christi eadem illa redemptio & meritum. Quid præterea proderit ad meditationem Christi passionis & mortis? Si perfectiones eius consideremus, non solum quas perstrinximus, sed humanitatis naturales, animæ videlicet excellentiam, & corporis, & omnium potentiarum, & sensuum omnium, tum interiorum tum exteriorum. Harum rerum perfectio etiam si humana specie continebatur, tamen erat longe quam aliorum omnium hominum eminentior: erant enim illa omnia eius humanitas, quam hypostaticè erat verbo Dei unita: erant etiam diuinata organa. Quia diximus haec enim, ea faciebant ut indignissima atque acerbissima esset passio & mors Christi, ac proinde efficiacissima suprà quam vel verbis, vel cogitatione assequi possumus. Sed quid, & à quibus passus est Christus? vbi, & propter quos? Quis fructus eius passionis & mortis? Suffit pœnas acerbissimas Christus, tum interiores animæ, tum corporis exteriores. Et interiores quidè animæ iam inde postquam conceptus est, doluit enim: vehementer atque assidue de omnibus offendisis atq; peccatis que diuinitatem offendebant, offendebant, erant offensura. Si enim verè dixit Paulus, vt dixit; *Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego nō vor?* Quid de Christo I E S V nō possumus credere & debemus? Corporis exteriores sustinere incepit, non solum à circumcisione, sed à nativitate, lachrymis, frigore, egelate: hoc adde fugam in Aegyptum, abjectionem & humilitatem viata: atque obscuritatem, antequam Euangelij prædicationem aggredieretur. Adhac ignoranias, opprobria, cōtumelias: bis tulit illum

*Ps 50.
C 129.
Heb. 5.*

*2. Cor.
11.*

sublimem Dæmon per aërem, ter tentauit. Quoties eum voluerunt lapidare Iudei? quoties manus in eum iniijcere? semel etiam sui cives eum propulerūt, vt præcipitem è montis præruptio darent. Quoties frigus, calorem, famem, sitim sensit? quoties luxurias, quoties destitutus est, nec hospitio quicquam est illum dignatus, qui alioqui nō habuit vbi suum caput reclinare? Postremò quis enumeret penarum multitudinem quas in passione tota & morte perulit? quis illarum acerbitudinem exponere poscit? quis mortis infamiam, ignominiam, contumeliam, indignitatem? Sed de his peculiariter suis locis dicendum erit; nūc perfiramus reliqua. A quibus illata passio est & mors? Si nihil aliud, ab hominibus quos ipse, cui illa est, creauerat, quorum substantiam, motum, vitam, bona omnia continenter sustentabat, pro quibus homo factus erat, & mortaliter, pro quibus patiebatur, quos summa charitate amplectebatur, quibus vitam sempiternam amari sima morte conciliabat. Hæc indignissima sunt & luctuosa. Verum adde quod à sua gētis hominibus morte turpissima afficiebatur, ab ijs in quos tot beneficia contulerat, è quibus inumeros ergos curauerat, mortuos suscitara, quibus cælestem doctrinam benignissime communicauerat: manus vero illi inferebant tetrici latrones gentiles, tum Iudei, hominum colluviis, trahebatur in mortem a discipulo, damnabatur inuidia & malitia Principum, interficiebatur à Præsidis ambitione. At vbi passus, vbi crucifixus est? In celeberrima totius Orientis urbe, etiam si extra portam, qua & à se, & Patre præter careras electa fuerat, infiniti que beneficijs ornata, vbi templum suum Deus esse voluerat, nullum alibi; vbi religionem suam inter moriales vnicè collocauerat. In loco tamen clarissimæ virbis infami atque contaminato, vbi scilicet homines flagitosi supplicio afficiebantur, in monte Golgotha, id est Calvaria, ossibus damnatorum, & calvarijs, & omni immunditia pleno: etiam si illud fortassis verum sit, & ad mysterium referendum, primum hominē ibi magnum illum Adam fuisse sepultum. Contemplare hoc loco spectaculum, indignissimum esse factum Christum I E S V M. Dei filium Angelis, qui & frequentissimi è cælo contulerant, vel è cælo morientem Regem suum spectabant, Dæmonum principi Luciferi, gratissimum, & turbæ nequam spirituum, quoiquot permetebat

aut

Y

tebat Deus adesse; hominibus, hinc paucis bonis crudele, illinc multitudini, & hominū fēci, Iudeis & Gentilibus optatum. Oculos hic paululum mentis aperi, animaduerte singulorum animos, & affectuum varietatem. Propter quos mortuis est Deus? propter ini- micos, omnes videlicet homines, propter eos qui illum supplicijs innumerabilibus, igno- minia immensa atque opprobrijs, tandem a- cerbissima morte affecerunt. Erant enim om- nes mortales Deo Patri, & Christo eius ini- mici, & quibus nullus faciebat bonum, nullus facere poterat ex se, ne vñus quidem: pro his omnibus, etiam si non peccasent in similitudinem prævaricationis Adæ, id est etiam si ni- hil peccati actualis addidissent, & tanrum- modo originale contraxissent, mortuus est Christus. Rursum pro ijs qui liberati per Christi sanguinem ab originali peccati lue, tot scelerā, tot flagitia in Deū cōmiserāt, cō- mitibat, erant cōmissari. Et hac quidē com- mēdabat Dei erga homines, & Christi IESV ineffabilem charitatem, non tamen faciebant ut maior non esset passionis indignitas, crudi- litas, interficientium ingratitudo atque in- jūria. Quis tandem tam próbrofē atque acerba mortis fructus? Multus, atque per om- nem modum maximus. Restituuntur per Christi mortem ruinae Angelicæ, repletur Paradis, numerus à Deo ad gloriā cælestem prædestinatorum præstitutus implerut. Hæc verissima quidem sunt, sed illud simul est in- dubitatum, multò maiorem esse hominum multitudinem pro quibus mortuus est Christus, qui tamen ex eius morte nullam accep- tare volitatem, quæ corum fuit culpa; qui si- lum Dei I E S V M concularunt, & sanguinem testamenti pollutum duxerunt, & spiri- tu gratiae contumeliam fecerunt. Quot ante Christum homines perierunt? pro his mor- tuis tamen est Christus. quot eo viuente? pro his passus est Christus. Hinc existit rursus passionis & mortis maior indignitas, hinc Christi dolor vehementius augebatur: vide- bat enim innumerabiles homines ex sua morte nullam accepisse, vel accepturos esse utilitatem; atque adeò quamplurimos maio- rem condemnationem: ex his verò quibus

fructum & salutem sempiternam vel attule- rat, vel erat allatura eius mors, quām multos videbat qui in eius mortem per lethalia pec- catā vel offenderant identidem, vel erant of- fensuri? Hæc faciebant omnia ut maiorem Christus conciperet mœrem, maiorem do- lorem sentiret.

Hæc pro comp̄dio sat multa, cūm tamen nihil satis esse possit ad fructuosam passionis Christi meditationem. Hæc meditatus animo complectatur: illud verò p̄cipue quod primo loco attigimus, quis nam sit qui patitur, qui moritur, si intima cordis pietate imbibamus ac retineamus, singularem fru- ctū ex meditatione passionis & mortis Christi sumus relaturi. Alij alijs adnotationibus & præsidij viuntur, qua in re singuli abun- dent in suo sensu, cum humilitate cordis atq; simplicitate: illud tamen meminerint, vt vnde de Dominus sensum spiritus, ac fructum spi- ritualem subminister, ibi se exerceant, nec fa- cile ad alia animum diuertant. Mihi vñue- nit placere, si in meditationibus passionis Christi, sanguinis p̄cipue effusionum, qua- tuor capita meditemur: primum, rei indigni- tatem infinitam, dum vulnerari à teterrimis hominibus Dei filium, Deum ipsum omni- potentem conspicimus: secundum, doloris quæ patiebatur homo ille Deus acerbitatē: tertium, sanguinis ipsam effusionem, quæ per mortem Christi vitam mihi parit: quartum, si meditemur, quid sacrosancta Mater virgo patiebatur, siue absens ex meditatione, siue præsens ex rerum præsenti contemplatione. Quia in re illud pie credere possumus, quod beneficium tam multi pij homines ac mulie- res à Deo sunt consequuti, vi quasi præsentia mysteria passionis ac mortis Christi contem- plarentur absentes, id beatissimæ Virginis Dei matris Mariæ non esse negatum. Illud postre- mò addam, multis prætermis: qui passionē & mortem Christi est meditatus, ad animi mœrem, & Christi compassionem se com- paret, omnem à se volupratem & lētitiam ab- ijciat, vt idē in se possit sentire quod in Christo I E S V: illa duo addat, gratiarū actionē pro singulis Christi doloribus, tū vt per sin- gulos gratiā aliquā à Deo & Christo petat.

MED. I.

MEDITATIO.

Video te, sancte IESV, præterquā quòd
mortem tuam in cena Simonis leprosi,
in typica cena, in sacrificio & sacramento Eu-
charistie tua sacra repræsentasti, adire nunc
acerrimam mortis tuae representationem, &
cōfigere acerbissimè cum morte ante mor-
tem; & ita configere, vt morti aduersum te
permittas vires citra mortem maximas. Quid
seuis ô mors? qua est ista tua ferocia tam tru-
culenta? Non sat tibi erit si Deum interficias
in cruce, nisi etiam in horto tam acerbè, tam
implacabiliter affligas, & ante mortem neca-
re molaris? O impia mors, immitis, fœna,
crudelis, pessima, filia peccati primogenita,
qua tam es peruersa & mala, vt te Deus non
fecerit, sed peccatum! Tu heu nimium regna-
sti. Sed video vnde sit illa atrocitas tua im-
potentia, in te enim operabatur Daemon, qui
concepta ingenti iracundia, quòd suspicare-

*Rom. 5.**Apoc. 12.*

tur sibi tempus libertatis diabolice modicum
restare, & se immaniorem facit, & te erga in-
nocentem IESVM. Ergone, magne & par-
ue IESV, potens & infirme, tam fuit vehe-
mens & acris illa mortis tua repræsentatio, &
tuorum cruciatuum, vt ad mortis portam ip-
sam te adigeret metus & tristitia? Causam no-
bis obsecro, benigne IESV, explica tui me-
tus & tristitia. Obuersabatur ob oculos men-
tis meæ infinita illa Iudeorum & Gentilium
atrocitas in meam vitam, catena, vincula, ra-
pitiones, colaphi, alapæ, spuma, vulsiones, cū
insanis increpationibus atque irrisiōnibus
coniunctæ & contumelijs, flagella, corona
spinea, crucis baulatio, crucifixio, crucis leua-
tio, crucis suspedium, mors tandem ipsa, &
ea quidem plena omnis dedecoris & ignomi-
nie. Simul videbam immensam Iudeorum
& Gentilium impietatem, fructum verò ex
mea cruce etiā si qui in prædestinatione mea
erat yidebam ingentem, tamen innumerabili
hominum multiudini fructū ex ea nullum,
aque adeò maiorem sciebam inde à multis
acceptum iri condemnationem. Hac verò
omnia vt contemplabar ego clarissimè, & fu-
tura esse certissimè sciebam, ita anima mea in
magnas angustias coniiciebatur, fœna tristitia,
pauore, & rædio conflictabar, qua eò erant
acriora, quòd cum potentis sensitiuis erant
coniuncta, & toti humanitati acerbissima.
Itaque eò fuit progressum vt in agoniam ve-

nirem & iustam cum morte, orarem verò fa-
ctus in agonia prolixius; vnde tanta exsilit
etiam corporis angustia, vt quasi ad mortem
properaret natura, in profluiū fudoris san-
guinei exstueret. Audio, sancte IESV, &
credo omnia: sed illud cupio doceri, quænam
fuerit tanti doloris ratio? & quo pacto anima
tua in afflictione fuit, beata cùm esset? Probo
quòd primum fide omnia cōcepisti; ea enim
via est ad mysteriorum meorum intelligen-
tiā: igitur ratio tam vehementis meus hæc
fuit: natura ipsa hominis, quem ego creavi,
facit, vt nihil illi si morte terribilis; creavi
enim hominem inexterminabilem: faciunt *Sep. 2.*
autem cruciatuſ ſi addantur, mortem vt acer-
biorem, ita horribilem magis. Quòd ſi perfe-
cta natura ſit, qualē ego habui, ibi verò longē
maior est & metus & horror, vt eſt illa mors
magis contra naturam. Hæc fuit ratio tam
acris meæ mortis, timoris, & tristitiae. Volui
ſimul veram eſſe meam humanitatem doce-
re excellenti exemplu, & mereri apud Patrem
vt meis maryribus, & meis Christianis for-
midabilis ne eſſet mors & cruciatuſ: illum
enim metum mea infirmate ego debilitauſ,
nec patior vt quam vim in me exeruit mors,
eam in meos obtrineat: atque adeò facio ſape
numero vt vel parū, vel etiam nihil ſentia-
tur & mors, & mortis cruciatuſ. Quòd autem
anima mea Deū cùm proſpiceret in ſuo con-
ſpectu ſemper dolere, & tristari, & pauore po-
tuerit, illud fuit myſterium in mea vita mor-
tali perpeſuū, vt ſimul & Deus eſſem, & ho-
mo, paſſibilis, & impaſſibilis; mortalis, im-
mortalis; omniptens, infirmus; beatus, via-
tor. Video, magne IESV, & credo plenissi-
mè: fed nondum ſatis intelligo. Audi igitur.
Anima per actionem intellectus & volunta-
tis erat beata, quum Deum videret clare in
ſe, eo quæ frueretur; atque cum ſtatim in eter-
nitate perpeſuò poſſidebat. Hanc beatitudi-
nem obtinui ego perfectissimè iam inde ab
incarnatione mea: ſuspensus verò fuit illius
gloriae ſplendor & communicatio in corpus
per diuinum miraculum; neque enim aliter
completi potuit humana redēptio per meas
paſſiones & crucem. Itaque tora illa mea glo-
ria anima, etiamſi immensa, veluti ſe collige-
bat in ſe, & animam quidem meam faciebat
perfēcte beatam, candem tamen, vt corpori
vnitam,

unitam, & corporis viribus ytentem, ita re-linqebat passibilem, vt ea quæ corpus affli-gabant, pertingerent ad animam, & ea ipsa, vt corpus fovebar, pateretur. Quare virtus di-tina faciebat vi animæ passionibus nō corrum-peretur eiusdem gloria, sed similiter conser-varetur, atque si nullum patereatur detri-mennum. Sis benedictus, Domine I E S V illumi-nasti cor meum: ex eodem igitur miraculo naecebatur quod sic orares: neque enim ita orares, si anima tua, cùm beata esset, nō sen-sisset tam corporis passiones, & illas tu non assumpsiſſes. Ut operabatur ergo anima tua per potencias, iuxta quod erat simili passibili, vt fugiebat ac timebat passiones, ita ora-bat, ac vehementer orabat: verū ut erat ea-dem beata, atque iuxta inferiorem partem rationi perfectè subiecta, simpliciter non ora-bat, sed sub condicione; sciebat enim quod petebat non esse impetrandum. Mysterium igitur hoc erat: dolebat anima, tristabat, ri-mebat, cum quo erat coniunctum vt peteret liberari. O Christe I E S V, quot ex hoc tuo menu, & oratione, & agonia, & sudore proue-nierunt nobis diuina emolumenta! iam pri-mum intelligimus quām tibi fuerit acerba passio tua & mors, quum illius cogitatio tan-tum tibi attulerit afflictionem. Assumpsisti praeterea illū mortis & suppliciorum metum, vi tererat, & stupiditatem naturæ scire-mus nobis esse fugiendam, ac timendam, se-cundum rationis rectæ iudicium, vnde & ma-la perte auenteremus: nec propterea debere nos de statu mentis nostræ & spiritus decide-re. Illud verò singulare fuit tuū beneficium, quod per tuum metū nostris timoribus pro-vidisti, etiam naturalibus, ne nobis essent tam molesti, quām fuissent futuri. Orare verò do-cuisti perfectissimè, & perseveranter; quōd ter orasti & eadem de re, & de ea re quā scie-bas te non esse impetraturum; vt magnum affectum nos afferremus ad orationem, ma-gnum desiderium & constans; deinde vt Dei voluntatem nostris orationibus pro regula poneremus, in ijs quidem quæ ad salutē ani-mæ necessaria non sunt, semper omni ex parte, siue Deus det quæ postulamus, siue non det, siue statim concedat, siue non statim, siue aliter quām nos petimus tribuat, siue aliud det: in rebus verò ad salutem necessarijs, rei magnitudinem & modum ad Dei volunta-tem referamus: denique omnia ita peramus, vt voluit Deus à se peti. Quōd autem in ago-niam venisti orans, quōd prolixius orasti, quōd sudasti sanguineum sudorem ad terram usque decurrentem, quæ corda non moueat: Deus enim illud supplicium patiebaris; & pro quibus, pro abiectissimis atque indignissimis. Quis porrò inde non moueatur ad deuotio-nem orationi adiungendam, & acrem con-tritionem & humilem: um ad plenitudinem orationis, & prolixitatem, si non verborum, certè pietatis? Quis non nitatur ita orare, vt sensus etiam ipse ex orationis contentione & deuotione variè afficiatur, animo quidem semper, corpore etiam frequenter? Doce nos, benigne IESV, huiusmodi rationem orandi exercere, vt oremus vero spiritu & vera mente, & des vires tuas, quibus perfectè orare Pa-trem, & te, & Spiritum sanctum possimus; per tuæ huius orationis virtutem, & earum afflictionum quas in hac oratione percessus es, vt vigeat in animis nostris vis tua diuina. Amen.

DE IVDÆ PRODITIONE.

Veniunt ad hortum armati.

EISDEM CAPP.

In lxxxi. imaginem adnotatiuncula.

lxxxi.

108.

A. Accedit ad I E S V M Iudas, osculatur eum: re-sponde ei benignè I E S V: Sc nibil milites mo-nere audent: reddit ille ad cohortem.

B. Procedens IESVS interrogat: Quem queritis? C. Solo verbo Iudam, militesque resipinos profernit omnes.

MATTH.